

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 4313
18 ต.ธ. 2553
แบบหนังสือคำสั่งให้ส่งมอบ. ครม. ประเด็นที่ไป. (แบบที่ ๑)

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๘๐๔.๖ / ๒๐๖๐

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๓

430
18 ต.ธ. 2553
14006

เรื่อง โครงการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0205/1453 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2543

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร จำนวน ๑๐๐ ชุด

๒. โครงการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔)
จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอเรื่องขออนุมัติโครงการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสุขภาพจิต ได้เสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ เพื่อพิจารณาอนุมัติงบประมาณสำหรับสนับสนุนโครงการพัฒนาบุคลากรสุขภาพจิต จำนวน ๒ หลักสูตร คือ หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช และหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเวชศาสตร์ชุมชน โดยของบประมาณสำหรับสนับสนุนบุคลากรเป็นงบประมาณผูกพันตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ - ๒๕๔๘ เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๔,๓๔๕,๐๐๐ บาท (ห้าสิบล้านสามแสนสี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ อนุมัติโครงการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิต ตามความเห็นของสำนักงบประมาณ

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ อนุมัติโครงการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิต ตามความเห็นของสำนักงบประมาณ ซึ่งเห็นสมควรสนับสนุนให้กรมสุขภาพจิตดำเนินการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสุขภาพจิต ทั้ง ๒ หลักสูตร โดยหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช จะได้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านจิตเวช จึงเห็นควรสนับสนุนในด้านทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท ตาม

เป้าหมายที่กำหนด ๑๕๐ คน วงเงินงบประมาณ ๒๔,๐๖๐,๐๐๐ บาท (ยี่สิบสี่ล้านหกหมื่นบาทถ้วน) ตลอดระยะเวลา ๖ ปี ซึ่งแตกต่างไปจากหลักสูตรสาขาเวชศาสตร์ชุมชน ที่เป็นการพัฒนาความรู้ทั่วไป ซึ่งสามารถกำหนดหลักสูตรเป็นแผนอบรมระยะสั้นในแต่ละปีได้ โดยรัฐไม่จำเป็นที่จะต้องลงทุนให้การศึกษาจนถึงระดับปริญญาโท

สำหรับภาระด้านงบประมาณให้กรมสุขภาพจิตเจียดจ่ายจากงบประมาณ ปี ๒๕๕๓ ของกรมเอง และบรรจุวงเงินค่าใช้จ่ายในปีต่อไปในคำขอตั้งงบประมาณประจำปีตลอดระยะเวลาของโครงการเพื่อสำนักงบประมาณจะได้พิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็นต่อไป

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

- ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๗) เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ.๒๕๕๓ สำหรับกลุ่มเป้าหมายในเขตภาคเหนือ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขยายโครงการสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่รับผิดชอบงานสุขภาพจิตในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ.๒๕๕๔ ส่วนการดำเนินการสำหรับกลุ่มเป้าหมายในเขตภาคใต้ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสำหรับกลุ่มเป้าหมายในเขตภาคกลาง ณ มหาวิทยาลัยมหิดล และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการลำดับต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๕๖ มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน ๓๙๗ คน

- ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๔ - ๒๕๕๓) ได้ขยายโครงการเป็นระยะที่ ๒ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ ดำเนินการ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปีการศึกษา ๒๕๕๐ ดำเนินการ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล ในปีการศึกษา ๒๕๕๑ มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน ๒๙๒ คน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

จากสถานการณ์การให้บริการด้านจิตเวชแก่ผู้รับบริการที่ได้เข้ารับการบำบัด รักษา และฟื้นฟูในสถานบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างชัดเจน จากจำนวน ๑,๒๙๐,๗๑๖ คน ในปี พ.ศ.๒๕๔๘ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน ๑,๓๕๐,๑๒๒ คน ในปี พ.ศ.๒๕๔๙ อีกทั้งปัญหาสุขภาพจิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้น คิดเป็นอัตราต่อแสนประชากร ๒ ปีย้อนหลัง (พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๔๙) ดังนี้ โรคจิต (๕๗๒.๓๔ , ๖๖๑.๗๘) โรคซึมเศร้า (๑๔๙.๙๐ , ๑๙๓.๖๕) ภาวะปัญญาอ่อน (๕๑.๗๔ , ๖๒.๖๕) ผู้ติดสารเสพติด (๑๓๒.๐๗ , ๑๓๗.๕๖) ตามลำดับ

สัดส่วนบุคลากรต่อการรับผิดชอบในการให้บริการ ทั้งการบำบัด รักษาและดูแล ซึ่งมีจำนวนบุคลากรน้อยมากเมื่อเทียบกับเกณฑ์คำนวณความต้องการกำลังคนในปัจจุบัน กล่าวคือ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีสัดส่วนของจิตแพทย์ ๑ คนต่อประชากร ๒๖๒,๖๕๙ คน พยาบาลจิตเวช ๑ คนต่อประชากร ๔๐,๐๒๔ คน แสดงถึงความขาดแคลนบุคลากรในสายงานหลักที่ต้องรับผิดชอบในการบำบัดรักษาและดูแลด้านสุขภาพจิตสำหรับประชาชนและผู้ป่วยด้านจิตเวชที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา

ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้ดำเนินการแก้ไข ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางด้านสุขภาพจิต โดยการ

๑. ส่งแพทย์ไปฝึกอบรมหลักสูตรเฉพาะทางด้านจิตเวช
๒. สนับสนุนการลาศึกษาต่อ
๓. ให้อบรมศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช นอกเวลาราชการ สำหรับพยาบาลในสังกัดกรมสุขภาพจิต และสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๔. อบรมหลักสูตรเฉพาะทาง การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชระยะสั้น ๔ เดือน สำหรับบุคลากรในเครือข่าย เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการดูแลผู้ป่วยด้านจิตเวช ตลอดจนการป้องกันการเกิดปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มการเข้าถึงบริการแก่ประชาชน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวนอกจากจะเป็นการขยายโอกาสในการศึกษาเพิ่มเติมให้แก่บุคลากรแล้ว ยังเป็นการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านสุขภาพจิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพด้วย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โครงการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิต ระยะที่ ๓ มีวิธีการดำเนินการเช่นเดียวกับโครงการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิตที่คณะรัฐมนตรีได้เคยอนุมัติไว้แล้ว ซึ่งกรมสุขภาพจิตได้ประเมินเบื้องต้น พบว่าหลักสูตรดังกล่าวเป็นประโยชน์สำหรับการปฏิบัติงานด้านสุขภาพจิต แต่ยังคงขาดความครอบคลุม ประกอบกับสถานการณ์ของปัญหาสุขภาพจิตมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นต้องเร่งพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสุขภาพจิต เพื่อให้สามารถรองรับภาระงานด้านสุขภาพจิตได้อย่างเพียงพอ โดยกำหนดแผนในการดำเนินงานเพื่อขยายโครงการเป็นระยะที่ ๓ ร่วมกับสถานศึกษา รวมทั้ง ๗ แห่ง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

การสนับสนุนทุนการศึกษาแก่บุคลากรในสายวิชาชีพพยาบาลในสังกัดกรมสุขภาพจิต และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขตามโครงการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิต ให้ศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช นอกเวลาราชการ เพื่อขยายเครือข่ายการให้บริการสุขภาพจิตให้ครอบคลุมถึงสถานบริการระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้ว ๒ ระยะ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓-๒๕๕๒

การผลิตบุคลากรด้านสุขภาพจิตตามโครงการระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ สามารถบรรเทาการขาดแคลนบุคลากรด้านสุขภาพจิตได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ ซึ่งหากเปรียบเทียบสัดส่วนผู้รับทุนต่อประชากรพบว่ายังมีการกระจายของผู้รับทุนที่ยังไม่ครอบคลุมในบางพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ฝั่งตะวันออกสุด ภาคใต้และฝั่งอีสานตอนล่างของประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการสูญเสียจิตแพทย์ในระบบจากการลาออกจากราชการ เสียชีวิตหรือเกษียณอายุราชการ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการให้บริการด้านสุขภาพจิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่มาใช้บริการ

กรมสุขภาพจิตจึงมีนโยบายจะขยายโครงการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิต ระยะที่ ๓ สำหรับ ทั้ง ๕ มหาวิทยาลัย ซึ่งได้มีการดำเนินงานในระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ มาแล้วอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขยายผลการดำเนินงานในสถานศึกษาซึ่งมีความพร้อมและยินดีเข้าร่วมโครงการกับกรมสุขภาพจิตอีก ๒ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยบูรพา ทั้งนี้เพื่อเพิ่มจำนวนผู้มีความรู้ความสามารถด้านสุขภาพจิตและจิตเวชให้มากขึ้น ผู้มีสิทธิ์รับทุนการศึกษาประกอบด้วยบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านสุขภาพจิตในสังกัดกรมสุขภาพจิต หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น ๗๖๐ ทุน

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ
(ไม่มี)

๖. ผลกระทบ

การให้ทุนการศึกษาบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านสุขภาพจิต เพื่อเข้าศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ภาคพิเศษนอกเวลาราชการ เป็นการเพิ่มจำนวนพยาบาลจิตเวชที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีความรู้ ความสามารถ ทางการศึกษาพยาบาลชั้นสูง ที่สามารถตอบสนองระบบบริการสุขภาพแนวใหม่ที่เน้นการบริการสุขภาพในชุมชนโดยเฉพาะ หน่วยงานบริการระดับปฐมภูมิ นอกจากนี้ไม่กระทบกับเวลาในการปฏิบัติงานตามปกติของผู้รับทุน เนื่องจากสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและสามารถเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติงาน โดยการประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้รับขณะศึกษามาพัฒนาระบบบริการสุขภาพแก่ประชาชน ส่งผลให้ผู้ป่วยสามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นประชาชนที่มีคุณค่าของสังคม สอดรับกับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของกระทรวงสาธารณสุขได้อีกทางหนึ่ง

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

งบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิตระยะที่ ๓ รวมทั้งสิ้น ๑๓๓,๙๑๒,๖๐๐ บาท (หนึ่งร้อยสามสิบสามล้านเก้าแสนหนึ่งหมื่นสองพันหกร้อยบาทถ้วน) โดยเป็นงบผูกพันระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
(ไม่มี)

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ อนุมัติโครงการพัฒนาบุคลากรสุขภาพจิตได้ตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๑๐.๑ อนุมัติให้ดำเนินงานโครงการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพจิต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๙)

๑๐.๒ อนุมัติของงบประมาณ ๑๓๓,๙๑๒,๖๐๐ บาท (หนึ่งร้อยสามสิบสามล้านเก้าแสนหนึ่งหมื่นสองพันทศร้อยบาทถ้วน) สำหรับมหาวิทยาลัยทั้ง ๕ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งได้มีการดำเนินงานในระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ มาแล้วอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขยายผลการดำเนินงานในมหาวิทยาลัยซึ่งมีความพร้อมและยินดีเข้าร่วมโครงการกับ กรมสุขภาพจิตอีก ๒ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยบูรพา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมสุขภาพจิต

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๘๑๒๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๙ ๕๕๒๔

E-mail : budget_dmh@hotmail.com